

RECI.HR

PORTAL O SEKSUALNOJ I REPRODUKTIVNOJ SVJESNOSTI

[Home](#) » [TO NISU SAMO ONI DANI U MJESECU](#): Život u boli milijuna žena s endometriozaom i sindromom policističnih jajnika[IDEJE](#) ♦ [REPRODUKTIVNO ZDRAVLJE](#) ♦ [VRUĆE TEME](#)

TO NISU SAMO ONI DANI U MJESECU: Život u boli milijuna žena s endometriozaom i sindromom policističnih jajnika

Piše: Anja Kovačević | 27/12/2021

Da je žensko zdravlje negdje na periferiji zdravstvenog sustava dokazano je već mnogo puta. Od nedostatka ginekologa, teško dostupne kontracepcije sve do loših uvjeta u rodilištima. No, ako odemo korak dalje vidjet ćemo da su neke bolesti specifične ženskom reproduktivnom sustavu i na periferiji znanstvene zajednice. Za dva stanja s kojima žive milijuni diljem svijeta, o [sindromu policističnih jajnika \(PCOS\)](#) i [endometriozi](#) na PubMedu objavljeno je manje od 2500 kliničkih istraživanja.

Procjenjuje se da je endometrioza dijagnosticirana kod oko **190 milijuna žena** i drugih osoba s maternicom, a broj onih koji se bore sa sindromom policističnih jajnika također se vrti oko sto milijuna. Obje bolesti zahvaćaju desetak posto populacije u reproduktivnoj dobi, no zbog komplicirane dijagnostike i različitih kriterija pojedinih medicinskih institucija teško se dolazi do točnih podataka. Ovisno o izvoru, može se naći kako PCOS ima između šest do čak 26 posto žena.

Jaki bolovi i neredovitost ciklusa najčešći su znak za uzbunu

Prema **podacima** iz Ujedinjenog Kraljevstva za dijagnozu endometrioze u prosjeku je potrebno osam godina . U tom je razdoblju više od polovice oboljelih otišlo na hitni prijem barem jednom, gotovo 60 posto ih je otišlo liječniku opće prakse više od deset puta, a njih 21 posto je bilo u bolnicama više od deset puta.

V., naša 27-godišnja sugovornica koja živi s endometriozom ima slična iskustva: “Nekoliko sam puta završila na hitnoj zbog bolova. Jednostavno, nikakve tablete nisu pomagale, morala sam na injekcije. Uvjeravali su me da je sve u redu, da je to samo malo jača menstruacija, da će se regulirati, ali nakon nekog vremena sam inzistirala na specijalističkim pregledima.”

Jedini pouzdan način dijagnosticiranja endometrioze je laparoskopija. Zahvat kojim se uzima dio tkiva koje se onda šalje na biopsiju. Prije odlaska na ovaj zahvat mnoge se godinama bore s boli na području zdjelice, jakim krvarenjima tijekom menstruacije, koja zatim uzrokuju umor, mučnine, probavne tegobe i još mnogo toga. Za **V.** svaka je mjesečnica predstavljala ponovnu borbu s vlastitim tijelom jer bi krvarenje trajalo između sedam i deset dana i bilo dosta obilno. Bolovi toliko jaki da bi redovito morala piti tablete protiv bolova i suplemente koji su joj pomagali u nošenju s ovom kroničnom bolešću.

Kod PCOS-a, sindroma policističnih jajnika, situacija je, prema riječima naših sugovornica, nešto jednostavnija. Razgovarali smo s četiri mlade žene u dvadesetima koje su sve sumnjale na ovaj sindrom i prije odlaska na ginekološki pregled. Svima im je menstrualni ciklus bio neredovit od početka, no, računale su da će se s vremenom regulirati. **Katarina** je menstruaciju imala svega nekoliko puta godišnje, **L.** je imala cikluse raznih dužina, čak i do četrdeset dana, a **Sarini** ciklusi su uvijek bili neredoviti, sve dok početkom prošle godine nisu prestali.

“Početkom pandemije mi se menstruacija nije pojavila skoro tri mjeseca pa sam panično zvala ginekologu misleći da sam trudna, iako mi je test uvijek bio negativan. Otišla sam na pregled i ultrazvukom je ginekologica uočila da bi se moglo raditi o PCOS-u, ali nisam mogla otići na vađenje

Sara, koja je poput mnogih, bila uskraćena i za zdravstvene usluge zbog pandemije.

Uz PCOS se veže i niz drugih zdravstvenih tegoba

Osim problema s neredovitim ciklusom, za PCOS se vezuju i simptomi kao što su pojačana dlakavost, akne, debljanje, inzulinska rezistencija i još mnogo toga. **L.** s PCOS-om povezuje seboreični dermatitis, **Katarina** ima i dijagnosticiran Hashimotov sindrom (autoimuna bolest štitnjače), te depresiju i anksioznost pa vjeruje da je sve ciklično povezano, a **Martina** je nakon dijagnoze, koju je dobila prije nešto više od dvije godine, saznala da je to također uzrok njezinim čestim glavoboljama.

“Najgora stvar su neredovite menstruacije i nereguliran ciklus. Dakle, nekad bi menstruaciju dobila za dva mjeseca, nekad za dva tjedna i kasnije, akad sam počela prakticirati seks postalo mi je nemoguće pratiti ciklus. To kašnjenje bi mi stvaralo užasan stres zbog sumnje na trudnoću, iako bi uvijek koristila zaštitu. Uz neredovitost, imala sam problem sa obilnim i bolnim mengama, ali to bi izgledalo tako da bi jedna bila normalna, druga bi bila slaba i trajala dva dana i onda bi došla grozna, obilna, prebolna menga i ne bi mogla izaći iz kreveta od bolova. Ginekologa mi je kasnije rekla da su i prečeste glavobolje bile vezane upravo uz policistične. Te su glavobolje znale biti toliko jake da sam dva puta završila na Hitnoj. Prištavo lice i dlakavost baš i nisu bili toliki problem s obzirom na sve ostalo”, opisuje nam iskustva Martina te i dodaje kako je posumnjala na sindrom policističnih jajnika zbog mame kojoj je on također dijagnosticiran. Kaže kako sada i njezina sestra sumnja na isto. U školi naravno o tome nisu naučili ništa, usprkos velikom broju žena koje žive s ovim sindromom.

Treba li zbog potencijalne neplodnosti požuriti s djecom?

U Hrvatskoj se oko **sto tisuća parova bori s neplodnošću**, a predviđa se da će taj broj rasti u desetljećima koja dolaze. Za neke od naših sugovornica upravo je neplodnost glavna briga. **V.** se prošle godine udala i kao i većina mladih parova osjeća pritisak društva, koji je samo jači zbog endometrioze koja kod mnogih otežava začecće. Posebice ako endometrij raste u jajovodima i sprječava protok jajne stanice. Ne samo to, nego i seks može biti vrlo bolan i uzrokovati **buktanje endometioze** pa je i sam pokušaj začecća potencijalno vrlo neugodan. Ipak, između 40 i 70 posto onih s endometriozom ostaje trudno, a do sada nije pronađena poveznica između ove bolesti i daljnjih komplikacija u trudnoći.

“Govore mi da požurimo s djecom jer ne znamo koliko će nam trebati da zatrudnim, ni kako će se tijelo ponašati kada budem trudna. Strah me neplodnosti, spontanih pobačaja, komplikacija za vrijeme trudnoće ili poroda, ali mislim da je većini žena tako. Odlučila sam za sada nastaviti piti

vode se pod terapiju, dakle ne koristim ih prvenstveno kao zaštitu. Mislim da bi bilo korektno da HZZO snosi bar dio troškova jer je ovo skoro jedini način da se izborim s PCOS-om”, upozorava među ostalim Martina.

Kontracepcijske pilule nalaze se na B listi lijekova, pa ovisno o osiguravajućoj kući dopunsko zdravstveno osiguranje može i ne mora pokrivati troškove participacije. Dopunsko osiguranje HZZO-a ih ne pokriva pa su ovdje, kao i s [menstrualnim proizvodima](#), žene prepuštene same sebi.

Na pitanje što bi željele da više ljudi zna o njihovim bolestima, sugovornice mahom spominju dizanje svjesnosti postojanju bolesti te o fizičkom i emocionalnom teretu koji život s kroničnim bolestima uzrokuje. I endometrioza i PCOS stanja su koja utječu na mnoge aspekte njihova života, a njihov uzrok kao ni rješenje za trajno izlječenje se ne znaju. Napominju također da je lista simptoma dugačka, te da se bolesti mogu manifestirati na razne načine pa su redoviti pregledi ključni čak i kada nema nekih većih problema. Uz podršku i pravu terapiju život uz što manje boli i komplikacija je moguć, barem dok ne dočekamo više ulaganja u istraživanja ženskog zdravlja.

U idućem nastavku serijala “To nisu samo oni dani u mjesecu” govorit ćemo **o iskustvu menstruacije djevojaka koje su odrasle bez majki ili bez roditeljske skrbi**.

U prethodnim člancima iz serijala “To nisu samo oni dani u mjesecu” možete pročitati:

Kako je Vlada pokazala da nema pojma što je menstrualno siromaštvo [OVDJE](#).

O menstrualnom siromaštvu beskućnica i migrantica [OVDJE](#).

Iskustvo menstruacije u romskim naseljima [OVDJE](#).

Isključenost trans, nebinarnih i rodno varijantnih osoba iz razgovora o mjesečnici [OVDJE](#).

Serijal članaka “To nisu samo oni dani u mjesecu” napisan je uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem provedenog Javnog poziva za ugovaranje novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.